

Veselim „vragostrelom“, po zavžiti sladki kapljici pa še veselejšim in drznejšim, ni trebalo velevati tega dvakrat.

Opravili so na to svoj posel v cerkvi (dokler so bogaboječe Bele Kranjice verno poslušale božjo besedo), natanko po veseljakovem napótku. Res, da ni bilo to delo pobožno in na pravem mestu; — ali istina je, da se je tako godilo, in da je bilo... uspešno. Kajti odhajaje po dovršeni službi božji iz cerkve, niso se mogle hrpe trdno z repi zvezane in zavozlane nikakor razvozlati in raziti, tako da ni bilo drugače, nego da so si morale še le pred cerkvenim pragom prebudo zavozlane repe sè svojimi zapásnimi „britvami“ razrezavati ali pa odrezavati na velik smeh gledalcem. — Lahko si mislite, kako so se sramovale sramežljive Bele Kranjice.

Naglo se je raznesel glas o tej resnični zgodbi po vsi metliški okolici; in ko je prišla druga nedelja, prišle so v cerkev zopet i pobožne Bele Kranjice opasane s črnimi pasi, kakor poprej, — ali vse... brez repov, ki jim niso potem narastli nikdar več. Živ krat (razen omenjenih zamolklih dečakov) pa ni zvedel, kdo je prav za prav zatrl belokranjske črne „repe“. Večkrat sem slišal za mladih nog praviti, da jih je... Baraga.

Pozneje sem se pa seznanil, kakor že vemo, sè sodnikom-veseljakom, ki mi je razodel o posebni priliki, da je to prav za prav njegova zasluga, ter mi pravil tudi na drobno vso to smešno, a vendar verjetno dogodbo. Zdaj, ko ga ni več zdavna kost pri kosti, razglašam jo posebno Belim Kranjicam, da bodo vedele, kdo jih je oslobodil nespretnih črnih repov.

Naši dopisi.

Z Dunaja 29. nov. — Poročale ste uže, drage „Novice“, o veliki zgubi, ki je zadela narod slovenski po nenadni smrti grofa Barbota. Naj Vam nekoliko poročam, kaj se je godilo, predno je bilo truplo ranjcega prepeljano na pokopališče v njegovo domovino na Kranjsko. — Po želji rodovine njegove je bilo truplo 25. novembra najprej fotografirano, potem so ga prenesli v črno ogrnjeno in razsvitljeno cerkev pri Šotih, kjer je bil ranjki pred 25 letmi poročen. V cerkvi je dvorni kaplan prečastiti gosp. Kulavie, naš rojak, z veliko asistenco opravljal mrtvaške molitve in truplo blagoslovil. Mrtvaška truga je bila preobložena z venci darovanimi mu od prijateljev in častiteljev njegovih. Med temi je bil venec Hohenwartovega kluba, slovenskih državnih poslancev in pa tukajšnjega vseučiliškega društva „Slovenije“, venec českega kluba itd. Ob mrtvaškem odru se je zbralo veliko državnih poslancev, tudi ministra Pražak in Stremayr. Po molitvah in nemškem petji so zapeli tudi pevci društva „Slovenije“ nagrobnico „Blagor mu!“, katera je vse navzoče očitno ginila, čeravno niso razumeli njenih besedi. Pri vsem tem je bila po britki zgubi potrta grofija klečé s svojim sinom, kar se je Dunajčanom čisto kaj novega zdelo. Po tem cerkvenem opravilu se je peljala mrtvaška truga z vsemi venci na kolodvor južne železnice, kamor jo je spremila grofija vdova in slovenski državni poslanci. Truplo se je dalo v poseben vagon, da se odpelje v njemu tako drago domovino. V zbornici poslancev je predsednik grof Coronini se s srčnimi besedami spominjal ranjcega, in vsa zbornica soglasno je pritrdila njegovemu govoru, ki je povdarjal ranjcega iskreni patriotizem in ko skala trdno značajnost. Bodi nepozabljivemu zemljica lahka! — Naj tem vrsticam dodam še, da so slovesno sprejeli naši poslanci in vrlo društvo „Slovenija“, naše junaške Kuhnovce 30. dne no-

vembra, in da 3. dan t. m. napravi „Slovenija“ veliko „besedo“ v spomin Prešernu.

Na Dunaju 1. dec. (*Sprejem Kuhnovcev na Danaji.*) Akopram je prišel vlak, ki je pripeljal slovenske fante na Dunaj, že ob 3/47. zjutraj, vendar se je zbralo lepo število udov „Slovenije“, kakor tudi družih odličnih Slovencev, živečih na Dunaji na 3/4 ure od Dunaja oddaljenem Matzleindorferskem kolodvoru. Zbrana je bila tudi generaliteta, med temi fml. Ivanovič. Bližal se je že vlak, katerega smo tako težko pričakovali; iz vagonov pa zadoni marš „Pridi Gorencj“. Kako milo nam je pač donel na tuji zemlji! Iz mladih gri pa se zaslišijo krepki živio-klici junaškim slovenskim fantom. Sam presvitli cesar so dovolili, da pripne društvo „Slovenija“ na prapor junaškega slovenskega polka lavorov venec s slovensko trobojnico in črno-rumenimi trakovi z napisom „Slovenija junaškemu polku“ in „Jajce, Rogelje, Livno“. O tem je tudi aviziralo vojno ministerstvo g. polkovnika Priegerja. Gosp. predsednik „Slovenije“, Radovan Pukelj, in odbor stopijo pred gospoda polkovnika Priegerja in predsednik ga nekako tako nagovori: „Pobjedonosni junaški polk! Dragi rojaki! Z velikim veseljem nas je napolnila vest, da dojde jeden najhrabrejših polkov naše hrabre armade sem; veseli smo bili, vsaj veljalo je, pozdraviti junaške sinove naše domovine v središči Avstrije. Z opravičenim ponosom gledamo na te, junaški polk, ki si se tako odlikoval v zadnji vojski s svojo hrabrostjo. Pozdravimo Vas tu, dragi rojaki, daleč od naše domovine! In ti z lavoriko obdani prapor sprejmi zahvalo Slovenije, ki te občuduje. Lavorov venec s cesarskimi trakovin in slovensko trobojnico naj te kinča pri prihodu na Dunaj! Slava slavnemu polku! Slava cesarju!“ In zopet so zadoneli slava-klici daleč okrog. Gosp. polkovnik Prieger pa je podal predsedniku „Slovenije“ roko rekoč: „Zahvaljujem se Vam v imenu svojega polka za Vaše domoljubje!“ Tudi neka gospica podarila je lavorov venec z napisom „den tapfern Krieger“. Mi pa smo spremili polk do Franc Josipove vojašnice. Dunajske zaspance pa je privabila godba na oknja, ki so se čudili, kaj ta stvar pomeni.

Iz Kostanjevice 26. nov. (*O predavanji gosp. vodje R. Dolence na dalje.*) Izmed črnih plemen nam je g. R. Dolence posebnost te-le priporočal: 1) Portugalko (Vöslauer) in žlahni Gumpoldskirchner sta iz njenega grozdja; zori rano, tedaj bi tudi po Dolenjskem lahko dozorela. 2) Burgundec črni; on rodi sicer majhne grozde, pa sila mnogo. Polovica vina iz portugalske in polovica iz burgundeca dá izvrstno pijačo. 3) Frankinja z velikimi grozdi rodi bogato; vino dá izvrstno.

Vse tū imenovane trte se dobé v deželni vinorejski šoli na Slapu, bodi-si kijuči ali pa trte s koreninami, po jako nizki ceni. Kdor si pa želi iz Slapa trt naročiti, naj se kmalu oglasi, drugači pride lahko prepozno. Se ve da se trte sadijo še le spomladi, pa to ne dé nič, ker se sadike do sajenja lepo v izkopani žleb položé in z zemljo pokrijejo, da čakajo, dokler se čas sajenja približa.

O pomnožitvi trt je gosp. Dolence nam razlagal blizo to-le: Znano je, da se trte pomnožijo s tem, da sadimo ključe, ali da si preskrbimo živice, to je, že vkoreninjene kijuče ali pa po grebenicah. On najmanj priporoča rediti grebenice; grubanje je znamenoval ko večidel nepotrebno in škodljivo. Grubanje — je rekel — morate opustiti. Se ve, da so naši vinorejci, ki celó mislijo, da trta, dokler se ne pokoplje, celó ne more roditi, debelo gledali ter tudi svoje mnenje odkritosrčno povedali. Gospod D. pa jim je to čudno mnenje z neovrgljivimi dokazi z glave izbil. Pokazal

nam je najprej, kako saditi ključe v trtnico, da si tu izredijo novih, dobrih sadik; kako s ključi o trtnici ravnati, in kako jih tri leta stare vzeti iz trtnice, ter jih posaditi v vinograd. Vendar tega ne mislim na drobno opisovati, ker je gosp. vodja obljubil, da bo na svitlo dal knjigo o trtoreji in vinarstvu, brž ko bode mogoče.

Dolenci svoje trte pomnožujejo največ z grubanjem; in tudi nove vinograde zasajajo s grebenicami, katere precej drago od mejašev kupujejo. A grebenice, kakor smo iz nauka g. Dolenca spoznali, za tako obdelovanje niso, ker nimajo spodnjih korenin, katere imajo nalog, globoko v zemlji živeža iskati. Trte, izrejene iz ključev v trtnici pa imajo vse potrebne lastnosti, in če si jih vinogradnik iz deželne vinorejske šole na Slapu ali v katerem drugem enakem zavodu kupi, vsaj vendar vé, kaj kupi, od mejaša pa dobi mačka v vreči. Gospod vodja se ni mogel načuditi načinu, kako Dolenci trte sadijo in nove vinograde zasajajo. Kmet, ki misli napraviti nov vinograd, ne stori tukaj družega, kakor to, da poseče grmovje, ki je morebiti poprej ondi rastlo. Iztrebiti korenine, izkopati skale, pobrati kamnje, na to malokdo misli. Da! še kako boljše drevo, na priliko hrast, pusti v novem vinogradu, v katerega je nasadil trte, da mu zemlja, dokler trte ne bodo začele roditi, ne bo brez koristi stala, tako tudi krompirja, koruze, fižola itd. Po nauku gosp. D. pa mora biti ves prostor, kjer ima nograd biti, skozi in skozi vsaj dva čevlja globoko prekopan, in vsega, kar v nograd ne spada, otrebljen. — Trte se morajo saditi v vrste tako, da jih more solnce ves dan ogrevati, da ena drugi ne dela sence. Tako posajene trte dajo boljšega vina, in lože se ubranijo nevarni plesnobi, kakor one, ki stojé v nogradu, tako, kakor vsajena koruza na njivi. Poleg tega je pa tudi obdelovanje takega vinograda ložeje in manj zamudno, kakor onega, ki je po starem kopitu zasajen. Tudi smo čuli, kako bi se dali stari vinogradi s časom popraviti, ker dosedanje trte posekati in vinograd kar na mah iznovega zasaditi ne gre, in bilo bi nespametno. Kdor hoče svoj stari vinograd pomladiti, naj odloči v ta namen povoljno velik kos, katerega naj poseje z nemško deteljo. Znano je, da ta detelja dá obilo vžitka, da dolgo trpi, in ker se zarine s koreninami, ki so dolge in močne, globoko v zemljo, tudi zemljo zdatno zboljša. Od detelje ima posestnik dohodek, ki mu nadomestuje onega, ki ga od trt, katere po detelji pešati pričnejo, ne dobiva. Ko so trte oslabele in tudi detelja uže ponehuje, se ta prostor ves prekoplje, kakor pri vsaki novi zasadbi; potem se trte lepo v vrste posade. Ko je kos nograda na ta način pomlajen, se dela z drugim enako. — Opomniti moram, da se naši ljudje tako globocega prekopovanja, kakor je bilo poprej rečeno, zeló bojé, češ, da preveč stane. Jaz pa mislim, da dobro storjeno delo ni nikoli predrago; osobito če še pomislimo, da na tak način zasajeni vinograd obilo rodi in da delo, ki bi ga imeli vsako leto s pogrubanjem trt, potem odpade. — Nadalje je svetoval g. R. Dolenc: „Redite in obdržite nizke trte, ker nižje ko je grozdje, boljše je, bolje zori; tudi se dajo nizke trte lože oskrbovati, in lože mraza obvarovati z raznimi pripomočki. Visoke trte delajo po vinogradu senco in hlad, ter so prav pripravne za vgnjezdenje plesnobe in gnjilobe; poleg tega pa med visokimi trtami ne more grozdje nizkih trt nikakor dozoreti, ker ga solnce obsevati ne more. Od tod menda tudi „čviček“?

(Dal. prib.)

Novomesto 27. nov. (Vabilo.) Narodna čitalnica novomeška bo imela v nedeljo 13. decembra ob 4. uri popoldne svoj letni občni zbor, pri katerem se bo volil za prihodnje leto nov odbor, pa tudi nov predsednik

namesto umrlega visokočastitega gosp. grofa Barbotte. Vsi častiti gg. udje so uljudno vabljeni, da se obilno vdeležijo volitve.

Odbor čitalničin.

Iz Motnika 27. nov. (Nekaj v pojasnilo tukajšnjih starin.) Gosp. Šumi naj mi ne zameri, da jaz nekatere tukajšnje starine po svojih poizvedbah. „Vsi ljudje vse vedó“ — pravi domač pregovor. V 39. listu letušnih „Novic“ sem omenil nekaterih starinskih reči in med njimi nekega kamnja, kateri je bil v gornjem Motniku pri neki hiši najden. O tem kamnu g. Šumi misli, da ni rimsk. Kako sem pa jaz za ta rimski napis zvedel, naj tukaj povem. Uže od nekdanj si prizadevam, da bi o našem starem trgu kaj zgodovinskih notic našel, ker menda tak, ki v dotičnem kraju stanuje, lože o njem kaj gotovega izvé, ko kak drug, ki je od dotičnega kraja oddaljen. Leta 1872. sem pisal slav. gosp. Dav. Trstenjaku, kaj neki on o Motniku zgodovinskega vé. Takoj mi je blagovoljno odgovoril, da je bil tukaj najden kamen z rimskim napisom možkih in ženskih imen — kako pa da se je našel in kje se zdaj nahaja, mi ni razodel. Med drugim mi je velečastiti gospod rekel, da je utegnila za Rimljanov tukaj stati postaja „Ad Mediaz“, katera je bila pol pota od postaje „Mansio Adrante“ do Celja. Rekel je, da bi je bilo iskati med Vransko in Kaplo, ker je od ravno tukaj na oba kraja po 13.000 rimskih stopinj, ter me je vprašal, kaj jaz o tem mislim. Jaz menim, da, če se dokaže, da je v Kamniku na Šutni colna štacija podsuta, smemo z gotovostjo reči, da je brez dvombe tu doli čez tuhinjsko-motniško dolino cesta peljala in da se je na Ločeci s trojansko zvezala. (Ne na Sočici, kakor je v 39. listu „Novic“ v dopisu iz Motnika tiskano.) Ločica pomeni kraj, kjer ste se cesti ločili, kakor se ločite še dandanes. Od tod to ime. Tukaj pripovedujejo kmetje, da so na neki županovi njivi, kateri se „za fužinami“ pravi, več kamnitih podob izorali, in jih potem za gradivo porabili. Tako se z našimi starinami godí! Prihodojo spomlad se mi bo morebiti posrečilo, nek starinsk kamen — če ni znani grobni napis — na svetlo dobiti, katerega imajo pri Kropivéku v pečnem stolu vzdanega. — Naj še povem, kako naš narod pomni stara mesta Trojane, Vransko in Celje. Pripovedujejo namreč, da je imel neki kralj tri hčere: Marijano, Franco in Ciljko. Marijano je postavil v Trojane, Franco na Vransko, Ciljko pa v Celje.

Križnik.

Iz Ljubljane. — Adresa gospodu grofu Hohenwartu poklonjena od njegovih volivcev kmetskih občin cele gorenjske strani od podnožja Triglava doli do pokrajine kranjke in loške, katerim so poleg onih, ki so gospoda grofa Hohenwarta za svojega poslanca volili v državni zbor, pristopili še drugi rodoljubi kmetskih in mestnih občin, šteje nad 1200 podpisov, ki kažejo, kako srečne se čutijo naši Gorenjci, da imajo tako odličnega zastopnika v državnem zboru. Adresa, deloma zahvalnica gospodu grofu Hohenwartu za njegovo izvrstno postopanje o adresini razpravi v zbornici poslancev, deloma pa čestitka o odlikovanji njegovem z redom železne krone 1. vrste, glasi se tako-le:

„Vaša Preuzvišenost! Ko smo udano podpisani Vas, preuzvišeni Gospod! 24. junija t. l. za svojega zastopnika soglasno volilo v državni zbor in ste Vi našo volitev uljudno sprejeli, navdajalo nas je popolno prepričanje, da smo si izbrali rodoljuba za svojega zastopnika, ki ne bode samo ponos nam volilcem, temveč tudi mož zaupanja vseh narodov Habsburške monarhije, ki ves čas, kar je Avstrija postala ustavna država, hrepnijo po tem, kar v ustavnih državah vsem narodom gre, česar pa oni do danes še niso dosegli.

In kakor se je posrečilo naši deželi, da je slovenski narod poslal možake v državni zbor, kateri želijo miru in sprave med narodi avstrijskimi, tako se je ta blagi namen posrečil tudi drugim deželam vsaj toliko, da v zbornici poslancev ima zdaj tista stranka večino, katera želi, da Avstrija po zadovoljnosti svojih narodov postane tudi navzunaj mogočna in veljavna v vrsti evropskih držav. In le po taki večini bilo je mogoče, da je iz poslanske zbornice pred prestol našega presvitlega Cesarja prišla adresa, katera razodeva vsa sredstva, po katerih se dadó zaceliti britke rane, ki jih je mnogo let gospodujoča centralistična stranka sekala narodom nenemškim in vlado zasukala na pogubno pot, iz katere državo rešiti more le po vse drugačna sistema, da na mesto brezverstva stopi žive vere svetinja, na mesto neenakosti narodnih pravic narodna ravnopravnost, na mesto zgodovini Habsburške monarhije nasprotnega centralizma pa ona decentralizacija, katera deželam pustí, kar deželam gré, državi pa, kar je njenega.

In prav ta adresa na prestolni govor Njega Veličanstvu poklonjena in po Vaši Preuzvišenosti osnovana ter v adresini debati tako izvrstno zagovarjana, vzeta je iz dna naših src, ki nas silijo, najtoplejšo zahvalo Preuzvišenosti Vaši tem več zato izreči, ker iz Najvišjega odlikovanja, katero je Vam došlo po sklepu Njegovega Veličanstva 8. dne novembra t. l., radostni spoznavamo, da to, kar adresa razodeva, se popolno sklada s preblagimi intencijami presvitlega našega Cesarja.

Dvojni nagib je tedaj, ki nam je narekoval to pismo, katero od ene strani je izraz najtoplejše zahvale Vaši Preuzvišenosti za ravno tako modro kot energično postopanje o adresini debati, — od druge strani pa izraz navdušenega čestitanja o odlikovanji, ki je Preuzvišenosti Vaši došlo od Njegovega Veličanstva, presvitlega našega Cesarja in Gospoda.

Blagovolite o tem dvojnem smislu sprejeti od nas to ponižno pismo, katero sklepamo z navdušenim klicem:

slava, slava, slava

našemu velečastitemu zastopniku, prvaku zbornice poslancev, visokorodnemu grofu Karolu Hohenwartu!

Volivci gorenjskih kmetskih občin

30. novembra 1879.

— Še nam doné po ušesih gromoviti „živio- in živili“-klici 26. in 27. novembra, s katerimi se je slavil prihod naših junaških vojakov — Kuhnovega pešpolka št. 17. — iz Bosne v Ljubljano, — in še nam živo stojijo pred očmi vse slavnostne naprave, s katerimi je naše mesto obhajalo radostni sprejem vrlih sinov zemlje naše slovenske. Al ker našemu listu ni mogoče, popolnega popisa vseh svečanosti svojim čitateljem podati, naj se zadovoljijo le s kratkimi črticami, in slavni naš polk naj to malo za ljubo vzame po domačem pregovoru: „uže veljá, kamor srce peljá!“

Vse potovanje, katero so storili naši junaci, stopivši na obalah Adrije v Trstu na kopno zemljo, zemljo slovensko, bilo je v vsem podobno slavnostnemu obhodu; povsod so jih sijajno sprejemali, od Trsta počenši po vseh stacijah naše notranjske domovine do Ljubljane, v Ljubljani, pa tudi v Gradci in na Dunaji, kjer so se ustavili, so jim, sosebnost pa še sinovi in hčerke slovenskega naroda, skazovali svojo ljubav in častno priznanje njihovega junaštva; povsod se je očitno videlo in glasno čulo, da „kri ni voda“.

Poglejmo si zdaj le malo bolj sprejem naših vojakov v Ljubljani, ki je bila omenjena dva dneva prav eminentno zopet to, kar je: bela Ljubljana, slovenska Ljubljana.

Kmalu na večer je vrela neštevilna množina ljudstva proti kolodvoru, kamor sta se ob pol 7. uri imela

po železnici pripeljati dva batalijona Kuhnovcev. In res, ko vlak prispé v kolodvor, nam godba njihovega polka s slovensko melodijo „Naprej zastava slave“ naznani, da so naši junaci tukaj in njim na čelu ljubljani njih polkovnik g. Prieger. In gromoviti „živili“-klici pretresajo zrak. Mestni župan g. Lašan, vpričo c. k. deželnega predsednika viteza Kaline, deželnega glavarja vit. Kalteneggerja in mnogih viših c. k. častnikov, z nagovorom pozdravi prvi v imenu mesta g. polkovnika in v njem naše vojake. Gospod polkovnik Prieger pa županov pozdrav odzdravi z odgovorom, katerega vsega priobčimo zato, ker v njem beremo častno priznanje velike veljave našega domačega polka. Tako-le se je glasil:

„Kranjska dežela in nje glavno mesto Ljubljana imate pravico, da ste ponosni na svoj polk! Vojaki tega polka so sinovi vaše dežele, óni so kri vaše krvi, in s ponosom rečem jaz, da so sinovi taki ostali, kakršni so bili očetje njihovi. Hrabrost in vztrajnost tega polka ste skrajni in utrjeni bli v tej, zagotovim vam, z nevarnostmi in trdom prenapolnjeni vojni, sè svestjo, da jim je Kranjska naklonjena in da jih ljubi domovina. Vojaki so vedeli, da se vojujejo soglasno z željo prebivalstva svoje očevine, in da so šli tje doli oproščat zatiran narod. Njih hrabrost je povejšalo tudi preverjenje, da njihova domovina sočutno in simpatično opazuje svoje vojake. Mnogo smo prestali, mnogo trpeli, al trpeli smo za domovino in vladarja svojega; ponosno pa rečem, da so na visokem in na najvišjem mestu priznali, da vojaki polka sedemnajstega so najboljši vojaki!“

Pozdravil je polk tudi deželni glavar vitez dr. Kaltenegger v imenu dežele, in pozdrav je tudi njemu lepo odzdravil gosp. polkovnik. Pred kolodvorom pa so na konjih čakali zastopniki „Sokola“, veteranskega, požarnega in strelnega društva, in polk v slovesnem sprevodu spremili v mesto.

Najsijajniši prizor svečanosti se je pa vršil pri slavolokom, ki je bil na dunajski cesti ob Smoletovi hiši na čast našim vojakom z napisom: „Dobro došli junaški naši sinovi!“ postavljen in tako krasno razsvitljen, da je dajal podnevno svetlobo okoli sebe. Tù so bila zbrana vsa ljubljanska društva, mnoga s zastavami, med katerimi tudi bisoviška čitalnica; tu so bili zbrani sprejemni odbor, deputacija patrijotičnega društva ljubljanskih gospá pod načelstvom pl. gospé Kaline in oficijalna gospóda, prišedši iz kolodvora itd. Pristopila je ob prihodu polka gospica Marjeta Jamšekova, spremljana od dveh gospodov odbornikov, kateri je bil častni nalog, da izročí sreberni lavorov venec našemu polku, katerega je tù pod slavolokom z nemškim nagovorom pozdravil vitez dr. Stöckl, slovenski pa gosp. P. Grasselli. Ker je pozdrav Grasselijevo pristrčno razodel vsa čutja naroda slovenskega v tem slovesnem momentu, priobčimo ga od besede do besede celega, tako-le se glasečega:

„Željno je pričakovala Ljubljana današnjega dne. To priča navdušenje, ki vam iz tisoč in tisoč grl kliče: Dobro došli! Paznim okom in skrbnim srcem je domovina spremljala junaške čine vašega orožja, katero je na strmih bosenskih planin neslo slavo vašega, slavo slovenskega imena. Vaša slava je bila tudi naša slava! Glasno je odmevalo v naših prsih priznanje, s katerim je bilo počeščeno vaše junaštvo. Radosti nam je igralo srcé, ko smo čuli, da ni vojaka boljšega nego je naše zemlje sin! In to radost, ta naš ponos vam kaže praznično današnje lice našega mesta, ki vam je hotelo obelodaniti svoje spoštovanje, svojo ljubezen! Želeli pa smo tudi, da vi ohranite v vednem spominu današnjí dan in za to se usojamo vam izročiti stalno vezilo. La-

vorika krasi vrlega vojnika in lavorov venec hočemo pripeti na prapor vašega polka. Devišk je še ta prapor, ni vas vodil še v slavnih bojih, a blagoslavljen je na zemlji, ki je bila vaša kri! Tako je vaš prapor sam vez prošlosti z bodočnostjo, spoječ prejšnjo slavo s prihodnjo. Venec pa, ki ga bode Ljubijana pripela na vaš prapor, naj za vekov veke bode trdna vez med domovine glavnim mestom in slavnim vašim polkom, kateremu vsa Kranjska danes kliče: Slava! Slava! Slava!“

Gospod polkovnik se je s krepko besedo zahvalil za ta prisrčni pozdrav, reši med drugim: „Res, vojaki kranjski so taki, da je treba iskati boljših.“

Ko je deputacija patriotičnega društva ljubljanskih gospá pod vodstvom prečastite gospé soproge c. k. deželnega predsednika gosp. polkovniku za pozdrav izročila krasen šopek cvetlic, je gospica Jamšekova z ljubkim glasom ogovorila polkovo zastavo z besedami: „Slavna zastava! Prejmi lavorov venec, katerega Ti pokloni glavno mesto hvaležne domovine“, in privezala je sreberni venec zastavi, obloženi uže z mnogimi vencí. Gospod polkovnik poljubi jej v imenu polka roko za krasni dar, in gromoviti živio-klici se zopet ponavljajo iz velike množine ljudstva, čitalniški pevski zbor pa navdušeno zapoje „Naprej zastava slave!“ —

Po vsem tem maršira polk skozi mesto, ki je bilo lepo razsvitljeno in na več krajih s zastavami, transparenti itd. okinčano, ter se podá k počitku v kosarno.

Drugi dan zvečer je bila velikanska gostitev vojakov na strelišči, pri kateri je v zgornjih in spodnjih prostorijah kraljevalo burno veselje, povzdignovano po napitnicah, katere so s primernimi govori sladili mestni župan, deželni glavar, dr. Zarnik, Dežman in drugi. Okoli enajste ure ponoči so vojaki navdušeni vesele večernice zapustili strelišče, drugo jutro namenjeni na pot proti Dunaji. —

Dolžnost nam je, da h koncu tega popisa izrekamo toplo zahvalo vsem gosp. odbornikom, ki so se trudili z vredbo tako lepe svečanosti našim rojakom vojakom, in pa oni šestorici naših gospá in gospic, ki so prevzele težko nalogo priredbe gostije v kuhinji na strelišči in jo tako izvrstno dobro izvršile.

— (*Pogreb gosp. grofa Josipa Barbota.*) O pogrebni svečanosti na gradu ranjcega in pa v cerkvi Št. Ruperta in na njenem pokopališču, kjer je 27. dne t. m. popoldne o 3. uri bilo truplo nepozabljivega nam rodoljuba v rodovini grofovi lastno rakev položeno, nam gosp. Fr. Potočnik, ki je po želji tukajšnjih častiteljev ranjcega in iz posebnega spoštovanja do prezgodaj nam umrlega rodoljuba drage volje mandat prevzel, da jih je zastopal pri pogrebu in venec z napisom: „Domovina vernemu svojemu sinu“ položil na rakev umrlega, poročá sledeče:

Uže dopoldne 27. novembra se je voz za vozom peljal proti gradu Rakovniku in na stotine ljudstva je romalo tje. Ni čuda tedaj, da pred 3. uro popoldne je bilo vse polno občinstva na gradskem dvoru. Tu je stal Doberletov mrtvaški voz, okinčan s 24 vencí, poklonjenimi spominu ranjcega od naših državnih poslancev, od českega kluba in pa društva „Slovenije“ na Dunaji, od čitalnice novomeške, kateri predsednik je grof Barobil, od trebanjskih narodnjakov in mnogo družih, katerim se je dodal tudi venec, ki sem ga jaz prinesel iz Ljubljane. Na trugi iz cinka, ki je pred sprevedom stala v črno preoblečeni in po cerkvenem običaji razsvitljeni gradski kapeli, pa je ležalo pet vencev grofove rodovine. Ko je bilo vse za spreved vredjeno, pristopi 17 duhovnikov, njim na čelu gospod kanonik Mlakar iz Novomesta, ki v kapelici opravijo cerkveno molitev za mrtve, po tej pa pevci iz Novomesta, združeni s pevci še družih krajev zapojó pogrebno pesem. Ganljiv je bil ta prizor slovójemanja od preblagega mrtveca! Prišel

se je potem spreved z grada v cerkev Št. Ruperta. Na čelu sv. razpelo z ministranti, potem 10 voz z duhovščino in za temi mrtvaški voz, obdan od 16 svetilcev v črni obleki. Za mrtvaškim vozom je nesel najstarejši grofov sluga komorni ključ na črni blazini, zraven njega pa je dvorski lovec nesel trivogljati klobuk in grofov meč. Za njima se je v dveh vozovih peljala gospá grofica vdova, sin, brat in še drugi udje rodovine ranjcega. Za temi se je peljalo 25 vozov gospóde in peš je šlo najmanj tisoč ljudi z gorečimi svečami. Ko je dospel spreved do cerkve Št. Ruperta, se je truplo v cerkvi zopet blagoslovilo in od tod so vsi peš spremili umrlega na pokopališče, kjer se je med molitvami duhovščine v lastno rakev položil. Mnogim, mnogim so solze v očéh lesketale in stoterno se je slišalo: Bog daj dobremu gospodu večni mir in pokoj!

Še pred pogrebom — nam poročá g. Potočnik — ga je prežalostna grofinja vdova vpričo svojega sina, brata ranjcega grofa Maksa Barbota, treh njegovih sester in svaka grofa Sirmagya ljubeznjivo sprejela in mu na njegov nagovor, v katerem jej je izrazil srčno milovanje o zgubi tako odličnega Bogu, vladarju in domovini vseskozi iskreno udanega rodoljuba, globoko ginjena odgovorila, naj blagovoli vsem prijateljem, ki se ranjcega tako ljubeznjivo spominjajo, poročati njeno najtoplejšo zahvalo. „Zdaj pa — je rekla britke žalosti vsa prevzeta gospá — ko je Božji previdnosti se vzvidelo vzeti nam ljubljenca, priporočam vsem svojega sina, katerega odgojiti v duhu njegovega očeta, mi bode sveta skrb.“ Ves ginjen — nam poročá g. Potočnik — sem grofinji vdovi poljubil roko in se poslovil od nje z dostavkom, da ta obljuba ostane vsem domoljubom premila oporoka.

— (*Dobrodelno društvo ljubljanskih gospa*), kateremu račelnica je gospá pl. Ana Kallina, soproga g. deželnega predsednika, je v občnem zboru 22. dne u. m. enoglasno sklenilo, da pristopi k „avstrijskemu društvu rudečega križa“ in da v tem smislu preuredí svoja društvena pravila. V tem zboru je bil gospod baron Anton Codelli, ki je veliko let gospodarstvo dražbenega premoženja ljudomilo oskrboval, za častnega uda izvoljen.

— (*Deželni predsednik vitez Kalina*) se je ta teden podal v važnih zadevah na Dunaj, od koder ga pa še ni nazaj.

— Prečastiti gospod Edvard Polak, dekan v Leskovcu, častni kanonik in predsednik kmetijske podružnice, je za zaslužno delovanje od presvitlega cesarja sprejel viteški križ Franc Jožefovega reda.

— (*Na čast domači obrtniji.*) Dne 23. novembra smo imeli priliko v čitalniški dvorani občudovati blizu 4 metre dolg in 31 cm. širok kos idrijskih špic. Namenjene so za „albo“ (mašno srajco), ali pa za prt na oltar. Delale so jih menda 3 kljekljarice blizu 7 mesecev. Tako velicega in krasnega dela Idrijčanke še niso zgotovile, odkar kljekljajo. Vsaka ped teh špic kaže drugo sliko. Med jako okusno izdelanimi ornamentami se vrsté cerkveni emblemi, kakor: ime Marije, ime Jezusovo, vera, upanje in ljubezen, monštranca, orodje Kristusovega trpljenja, papeževa tiara z dvema ključema in oljko obdana; dalje sta grba vojvodine kranjske in mesta idrijskega in pa grb z monogramom gospé Dragotine Lapajnuve, podvzetnice tega vzorno izpeljakega dela, katero stane krog 200 gold. Na čast tej gospé moramo priznati, da ona s takim podvzetjem jako pospešuje domačo obrtnijo, ki se je poslednja leta zelo povzdignila. Čast in hvala pa tudi neutrudljivim delavnam, ki so po spretnosti izvršile čisto izvirno delo, za katero je baje zrisal obrazec gosp. F. Stegnar.

— (*Kuhnovec*) tretji ali uprav drugi bataljon ima dospeti semkaj v nedeljo 7. dan t. m. ob $\frac{3}{4}$ 6. uri zjutraj in tu ostali bodo jeden ali dva dni. Sprejema kakor zadnjič se vé da ne bo, pač pa bode meščanski odbor ta bataljon pogostil na strelišči ravno tako, kakor prva dva.

— (*Zginil je*) g. Ivanetič, knjigovodja pri deželnem odboru; on je dobil odpusta za štiri tedne, ta odpust pa je minol uže 14. pr. m. Zdaj se nič ne vé, kje da je, le to se šliši, da je zapustil mnogo dolgov.

— (*France Bobek, potepuh iz Šiške in njegova ljubica Katra Dolinar, vlačuga tudi iz Šiške*), ki sta letos 9. maja v Lattermanovem drevoredu čevljarja Lojzeta Holcmana ubila in za kakih 10 gold. oropala, sta bila po tridnevni porotni obravnavi 19. dne t. m. od c. k. sodnije obsojena tako-le: ubijalec Bobek v težko ječo za vse svoje žive dni, Katra Dolinar pa kot vdeležnica ropomora za 4 leta v težko ječo. Poostrena je njuna kazen še s tem, da 9. dan maja vsacega leta ju zapró v temnico, da se spominjata svojega hudodelstva. Bobek je od konca do kraja tajil hudodelstvo.

— (*Goveja kuga*) je na Kranjskem še v 11 vaseh okraja litijskega, novomeškega, črnomeljskega, ljubljanskega in kamniškega; okuženih je 45 hlevov. Vgasnila je kuga v 46 vaseh. Za kugo je dosihmal pod zlo šlo 1204 goved, 281 ovac in 112 koz. — Na Štajarskem vsled razglašja ondašnje c. k. deželne vlade ni več kuge.

— (*Vabilo k besedi v narodni čitalnici*) v ponedeljek 8. dne decembra. Program besedi je: 1) „**Sredstva ljubezni**“. Veseloigra v enem dejanji, po K. Treumanu poslovenil Anton Jeločnik. Osobe: Milan pl. Radoljski, odvetnik, gosp. Anton Jeločnik. — Olga, nečakinja njegova, gospá Drag. Jeločnikova. — Dr. Belski, zdravnik, gosp. Drag. Juvančič. — Klara, bivša odgojiteljica Olgina, gospica Pavlina Namretova. — Josip, sluga pri Radoljskem * *. — Dejanje se vrši na posestvu pl. Radoljskega blizo Ljubljane. — 2) „**Pri meni bodi**“. Burka s petjem v enem dejanji, nemški spisal C. A. Paul, poslovenil Jakob Aléšovec. Godba od J. Conradija. Osobe: Vekoslav Rogič, posestnik, gosp. Anton Jeločnik. — Mina, njegova soproga, gospá Dragica Jeločnikova. — Gašpar Erjavček, gosp. Peregrin Kajzel. — Reza, Gašparjeva žena, gospica Pavl. Namretova. — Strežaj * *. — Dejanje se vrši na posestvu Rogičevem na deželi. — Začetek ob 7. uri zvečer. K tej besedi častite družbenike uljudno vabi

odbor čitalničin.

— Današnji dan moramo zabilježiti v naš list kot začetek hude zime, kajti R. gorkomer kazal je zjutraj včeraj nepričakovanih — 17 stopinj mraza!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica poslancev je po večdnevni razpravi sklenila postaviti zoper govejo kugo, po kateri se 1. dan 1882. leta avstrijske meje proti Rusiji in Turčiji, iz katerih edino se trosi kuga v naše dežele, zapró tako, da se v prihodnje ne bodo smela več ruska in turšća goveda v Avstrijo uvaževati. Gosp. Pfeifer je v tej razpravi stavil predlog, da naj se uradna naznanila o kugi razglašajo v vseh deželnih jezicih, dr. Vošnjak je podpiral ta predlog, ki je bil ugovoru vladnega zastopnika sprejet.

— Gosp. Obreza z našimi in mnogimi drugimi poslanci vred je stavil do ministra za deželno brambo

interpelacijo o zloglasnem c. k. ritmajstru in judu Abendrothu, ki samo v postojnskem in logaškem okraji revnim voznikom, ki so na njegovo vabilo šli v Bosno in Hercegovino, dolžuje 175.847 gold. Interpelacija, ki je v zbornici učinila veliko senzacijo, se glasi:

1. Kako se je moglo zgoditi, da je c. k. érar temu Abendrothu, ki je vendar uže tačas znan bil kot élovek brez premoženja in za taka podvzetja popolnem nesposoben — kar bi se bilo dalo vsaj poizvedeti od dunajske policije, — kako, da je temu možu oddal velikansko to podjetje in sicer brez razpisa ofertov v vladnih ali družih listih?

2. Ali hoče vlada pomagati ali učiniti, da gori navedeni vozniki iz Kranjskega ali Primorja svojo pošteno zasluženno voznino dobodo?

— Včeraj se je pričela debata o vojaški postavi. Poslanec Zeithammer je predložil poročilo večine odseka za vojaško postavu, ki predlaga nespremenjen sprejem vladne predloge, poslanec Rechbauer pa poročilo manjšine, ki dovoljuje sedanje stanje vojske za eno leto. Govorilo je včeraj uže sedem govornikov in sicer so za predlog odsekove večine govorili grof Rihard Clam-Martinić, Groholski, Matuš in Dzvankovski. Zoper predlog večine in za Rechbauerov predlog so govorili Czedit, Schaup in knez Salm. Danes se debata nadaljuje.

— Proračun državni za leto 1880 se letos ne bode mogel dovršiti, zato bode vlada prosila državni zbor za dovoljenje, da bode smela v prvem četrtletju l. 1880. še na dalje davke in pristojbine pobirati.

— Delegaciji se bodo sešle na Dunaji dne 14. t. m. in tam ostale skupaj 8 dni.

— V odseku za denarni proračun so bili na vrsti vladni časniki. Iz poročila razvidimo, kako velikanske svote nas stanejo ti časniki. Tako stane „Wien. Zeitung“ 210.000 in „Prager Zeitg.“ celó 240.000 gold. na leto! Večina odseka je za to, da bi se dalo pri teh časnikih nekaj prihraniti. Vlada pa zagovarja potrebo uradnih časnikov. — Kedar pride proračun pred zbornico, se bo gotovo o stroških za te časnike kaj več spregovorilo.

Hrvaško. — Cesar je pomilostil znanega srbskega rodoljuba dr. Miletića, ki je bil od ogerske vlade brez vsakih dokazov obsojen zaradi veleizdaje na 5 let težke ječe. Ta cesarjeva milost se strinja s spravedljivim duhom, ki zdaj veje na Dunaji nasproti slovanskim narodom.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 3. decembra.

Včeraj Klun krepko ugovarjal levičarjem, zdaj Horst izvrstno govori skoraj dve uri; govornikov nad 12; upamo sprejetja sklepa splošne debate, jutri pa vojne postave.

Žitna cena

v Ljubljani 29. novembra 1879.

Hektoliter: pšenice domače 10 gold. 7 kr. — banaška 11 gold. 3 kr. — turšice 6 gold. — kr. — soršice 7 gold. 93 kr. — rži 5 gold. 39 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 4 gold. 20 kr. — ajde 5 gold. 20 kr. — ovs 2 gold. 93 kr. — Krompir 2 gold. 76 kr. 100 kilogramov.